

JUSTITSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 22. oktober 2020
Kontor: Databeskyttelseskontoret
Sagsbeh: Abulfaz Melikov
Sagsnr.: 2020-0032/03-0010
Dok.: 1662178

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 507 (Alm. del), som Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg har stillet til justitsministeren den 24. september 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Ellen Trane Nørby (V).

Nick Hækkerup

/

Mie Vinkel Sørensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 507 (Alm. del) fra Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke sanktioner og/eller straf en lærer, som har overleveret data om en tidligere elev fra Lectio til tredjepart herunder til medierne, kan blive idømt?”

Svar:

1. En uberettiget videregivelse af personoplysninger vil efter omstændighederne bl.a. kunne udgøre en overtrædelse af databeskyttelsesreglerne, ligesom det vil kunne udgøre en overtrædelse af straffeloven.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet bidrag fra Datatilsynet (punkt 2 nedenfor) og Rigsadvokaten (punkt 3 nedenfor).

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra Datatilsynet, der har oplyst følgende:

”En dataansvarlig er forpligtet til at sikre, at enhver behandling af personoplysninger lever op til databeskyttelsesreglerne.

Det betyder, at enhver behandling, herunder videregivelse, af personoplysninger skal have et lovligt grundlag i databeskyttelsesforordningens artikel 6 samt artikel 9, hvis der er tale om følsomme oplysninger. Endvidere må behandlingen kun finde sted under iagttagelse af de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Det er sædvanligvis arbejdsgiveren, der (overordnet) tilrettelægger udførelsen af det arbejde, som de ansatte skal udføre. Arbejdsgiveren er derfor normalt dataansvarlig for behandlingen af de oplysninger, der behandles af de ansatte.

Hvis behandlingen ikke foretages som led i en medarbejders ansættelse, vil den ansatte kunne anses for selv at være ansvarlig for at overholde reglerne om databeskyttelse og vil efter omstændighederne kunne pålægges en sanktion for tilsidesættelse af reglerne.

En eventuel sanktion for overtrædelse af de databeskyttelsesretlige regler vil bero på en konkret vurdering af bl.a. karakteren og mængden af de omhandlede personoplysninger, hvem oplysningerne er videregivet til, og om videregivelsen har fundet sted flere gange.

Datatilsynet har en række beføjelser efter databeskyttelsesforordningen. Datatilsynet kan bl.a. udtale kritik af en dataansvarlig, hvis behandlingsaktiviteter har været i strid med databeskyttelsesreglerne eller politianmelde den dataansvarlige med henblik på rettens fastsættelse af en strafferetlig sanktion.

Det er Datatilsynets vurdering, at et forhold som det omhandlede umiddelbart næppe ville føre til, at Datatilsynet indgav en politianmeldelse, idet forholdet som udgangspunkt ikke kan anses for at have den fornødne strafværdighed.

I det omfang, at der foreligger en overtrædelse af de databeskyttelsesretlige regler, som ville kunne begrunde førelse af en straffesag, vil der ved fastsættelse af en bødes størrelse skulle lægges vægt på de skærpene og lempende omstændigheder, der fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 83.

Herudover fremgår følgende af de almindelige bemærkninger til databeskyttelsesloven¹ afsnit 2.8.3.7. om bødeniveauet:

”Endvidere fremgår det af forordningens artikel 83, stk. 9, at bøder under alle omstændigheder skal være effektive og stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Justitsministeriet finder på denne baggrund – og som følge af det betydelige maksimale bødebeløb i forordningen – at der med lovforslaget bør lægges op til en væsentlig forøgelse af bødeniveauet for overtrædelser af forordningens bestemmelser i forhold til, hvad overtrædelser af persondataloven i dag takseres til, jf. herom afsnit 2.8.1.4.

I forhold til det nuværende bødeniveau efter persondataloven finder Justitsministeriet således, at bødeniveauet bør forhøjes væsentligt for overtrædelser, hvor straf-sanktioneringen beror på forordningens artikel 83, stk. 9, jf. stk. 4-6, jf. også betænkningen, s. 926f.”

I forhold til udmåling af bøder over for enkeltpersoner forudsættes det i databeskyttelsesforordningen, at der skal tages højde for det generelle indkomstniveau i medlemsstaten og personens økonomiske situation, når bødestørrelsen fastlægges.

Udmålingen af bøden vil derfor afhænge af personens økonomiske forhold, herunder indkomstforhold.

¹ Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

For så vidt angår en eventuel strafferetlig sanktion er Datatilsynet ikke bekendt med praksis i lignende sager efter databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.”

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet et bidrag fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Efter straffelovens § 152, stk. 1, er det strafbart for bl.a. offentligt ansatte uberettiget at videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, som de er blevet bekendt med i forbindelse med deres arbejde.

Der vil som udgangspunkt være tale om en uberettiget videregivelse, når fortrolige oplysninger meddeles til uvedkommende, herunder medierne.

Det fremgår af straffelovens § 152, stk. 3, at en oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Bl.a. hensynet til enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold kan føre til, at en oplysning er fortrolig og dermed omfattet af tavshedspligt efter straffelovens § 152, stk. 1. Det følger af forvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 1.

Om en oplysning er fortrolig efter den nævnte bestemmelse i forvaltningsloven beror på en vurdering af dels oplysningens karakter, dels den sammenhæng, hvori oplysningen indgår. Afgørende er bl.a., om oplysningen efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kundskab.

Bl.a. oplysninger om personnumre og helbredsmæssige forhold er omfattet af bestemmelsen. Oplysninger om enkeltpersoners uddannelsesmæssige forhold vil efter omstændighederne også kunne være omfattet.

Oplysninger, som i forvejen er almindeligt kendte eller offentligt tilgængelige, er omvendt ikke i sig selv fortrolige. Det samme gælder for oplysninger, som ville skulle udleveres efter offentlighedslovens regler om aktindsigt.

Strafansvar efter bestemmelsen i straffelovens § 152, stk. 1, forudsætter i øvrigt bl.a., at gerningspersonen har handlet med forsæt.

En overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Begås forholdet med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i

øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen dog stige til fængsel indtil 2 år, jf. straffelovens § 152, stk. 2. Som særligt skærpende omstændighed anses efter bestemmelsen navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

En uberettiget videregivelse af personoplysninger vil desuden – afhængigt af de nærmere omstændigheder – også kunne udgøre en strafbar overtrædelse af reglerne om databeskyttelse i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. En sådan overtrædelse straffes ligeledes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. databeskyttelseslovens § 41.”